VNEUS Eteläpää Mari(VNK) 01.12.2015

Viite

Asia
EU:n valtion tai hallitusten päämiesten kokous Turkin kanssa 29.11

Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja kutsui EU:n päämiehet kokoukseen yhdessä Turkin kanssa 29.11. Turkkia edusti PMI Davutoglu.

EU-Turkki -huippukokousta pidettiin tärkeänä askeleena poliittisen dialogin vahvistamiseksi EU:n ja Turkin välillä. Kokouksessa annettiin yhteinen julkilausuma. Samalla aktivioitiin yhteinen toimintaohjelma, joka sisältää sekä lyhyen että pitkän aikavälin toimenpiteitä muuttoliikkeen hallitsemiseksi. Turkki sitoutuu näihin toimenpiteisiin, ja tällä tulee olemaan EU:lle merkittävät vaikutukset.

EU:n rahallisena tukena Turkille pakolaiskriisin hoitamiseksi alueellaan luvattiin alustavasti 3 mrd euron paketti. Rahoituksen yksityiskohdista ei todettu tässä yhteydessä.

EU:n jäsenvaltiot korostivat, että EU:n tuki Turkille on ehdollista. Turkin on saatava aikaan tuloksia ja Eurooppaan suuntautuva muuttoliikevirta tyrehtymään.

Kokousta pidettiin merkittävänä EU-Turkki -suhteen kannalta laajemmin. Turkin jäsenyysneuvotteluihin saadaan uutta energiaa ja Turkin viisumivapausdialogia tiivistetään. Dialogia tullaan tiivistämään myös muissa asiakysymyksissä.

EU:n päämiehet tapasivat Turkin pääministeri Davutoglun Brysselissä 29.11 ja keskustelivat EU:n ja Turkin välisten suhteiden kehittämisestä. Päämiehet antoivat yhteisen julkilausuman ja aktivoivat yhteisen toimintasuunnitelman, joka sisältää sekä lyhyen että pitkän aikavälin toimenpiteitä muuttoliikkeen hallitsemiseksi.

Julkilausumassa todetaan, että Turkin ja EU:n välillä on olennaisen tärkeää käydä jäsennettyä ja tiiviimpää korkean tason vuoropuhelua. Osapuolet päättivät järjestää säännöllisesti huippukokouksia kaksi kertaa vuodessa kulloinkin tarkoituksenmukaisessa kokoonpanossa. Näissä kokouksissa voidaan arvioida Turkin ja EU:n suhteiden kehitystä ja keskustella kansainvälisistä kysymyksistä.

Turkki ja EU päättivät aktivoida yhteisen toimintasuunnitelman. Sen tavoitteena on tehostaa niiden yhteistyötä tilapäistä suojelua saavien syyrialaisten tukemiseksi sekä muuttoliikkeen hallitsemiseksi. Tuloksia on saatava aikaan erityisesti laittomien muuttajavirtojen hillitsemiseksi.

EU totesi antavansa Turkissa välitöntä ja jatkuvaa humanitaarista apua. Lisäksi se laajentaa merkittävästi yleistä taloudellista tukeaan. EU sitoutui myöntämään alustavasti 3 miljardia euroa lisää

varoja, joilla rahoitetaan Turkissa tilapäisen suojelun nojalla olevien syyrialaisten ja vastaanottajayhteisöjen olosuhteiden parantamista.

EU odottaa Turkilta todellisia toimia rajaturvallisuusjärjestelmän kehittämiseksi. Molemmat osapuolet korostivat yhteistä sitoumustaan toteuttaa pikaisesti määrätietoisia toimia, joilla tehostetaan rikollisten salakuljetusverkostojen toimintaa.

EU ilmaisi tyytyväisyytensä Turkin sitoumukseen nopeuttaa viisumivapautta koskeva etenemissuunnitelman edellytysten täyttämistä kaikkien osallistuvien jäsenvaltioiden osalta. Euroopan komissio esittää viimeistään maaliskuussa 2016 alussa toisen kertomuksen Turkin edistymisestä viisumivapautta koskevan etenemissuunnitelman täytäntöönpanossa.

Julkilausumassa todetaan, että Turkin liittymisprosessille on annettava uutta energiaa. Kumpikin osapuoli oli tyytyväinen siihen, että neuvotteluprosessissa ollaan avaamassa seuraava luku (talous- ja rahapolitiikka 17) joulukuussa. Kypros jätti lausunnon laajentumisprosessia koskevan lausunnon Eurooppa-neuvoston pöytäkirjaan painottaen etenemisen olevan ehdollista Turkin sopimusvelvoitteiden täyttämiselle.

Keskusteluissa korostui kokouksen merkitys EU-Turkki –suhteen energisoimisessa. Päämiehet, ml. Suomi, korostivat tarvetta saavuttaa tuloksia. Yhteisen toimintaohjelman toimeenpano on ensisijaista. Turkille annettavien rahojen käyttö oikeaan tarkoitukseen on varmistettava. Monet näkevät kyseessä olevan kahdensuuntainen ’give and take’-prosessi, jonka puitteissa voidaan käsitellä useita tärkeitä asiakysymyksiä ja ottaa esille myös sensitiivisiä asioita kuten lehdistönvapaus ja kurdivähemmistön kohtelu.

LIITTEET

Asiasanat	Eurooppa-neuvosto, Turkki, muuttoliike
Hoitaa	**SM, UM, VNK**
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, STM, TEM, TPK, TULLI, VM, VTV, YM